

БОГДАН ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ – РЕФОРМАТОР І ФУНДАТОР УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ.

Саме він вперше надає терміну «Україна» політичного звучання. Саме за його гетьманства Україна розпочинає відлік як держава.

Про єдину і нероздільну Україну – аж до Перемишля та кордонів Київської православної митрополії – неодноразово говорив і попередник Богдана Хмельницького – Петро Сагайдачний.

Проте саме Богданові вдалося закласти фундамент Гетьманщини. А ще – зосередитися на тому, щоб звільнити та об'єднати українські території, де проживали етнічні українці. Втім, амбітна гетьманська політична програма сформувалася не одразу.

Хмельницький запровадив масові повстання

Спочатку Хмельницький в союзі із татарами блискучою переміг у битвах на Жовтих Водах та під Корсунем. Там йому вдається розбити коронне військо, а двох польських гетьманів узяти у полон.

Це надихнуло українців на подальші масштабні повстання проти польсько-шляхетської влади. Вони прокотилися майже всією територією України та вперше за декілька століть нашої історії визвольні повстання стали такими масовими. На боротьбу піднялися всі – від козацтва, селянства і міщан до шляхти і духовенства.

Проте навіть після таких перемог та колосальної підтримки населення Хмельницький ще не думає про Україну як державу. Починаючи повстання, Богдан переслідував обмежену ціль. Вона стосувалася насамперед вузько станових козацьких інтересів.

І лише на початку 1649 року гетьман поставив перед собою іншу мету – звільнити від Речі Посполитої всю територію, де проживали етнічні українці, а також об'єднати її у військово-територіальному устрої Війська Запорозького. І визначальним у цьому стала триумфальна зустріч гетьмана Війська Запорозького у Києві.

2 січня 1649 року Богдан Хмельницький урочисто в'їжджає до Києва через Золоті ворота. Його почесно зустрічає кількатисячний натовп на чолі з єрусалимським патріархом Паїсієм та київським митрополитом із духовенством.

Патріарх назвав козацького ватажка «князем Русь». А спудей Києво-Могилянської колегії – «Мойсеєм, спасителем... народу руського з неволі лядської, Богом даним, тому й Богданом названим». Триумфальна зустріч Хмельницького у Києві промовисто засвідчила: початок нової козацько-гетьманської держави закладено. Це змінило історію в Східній та Центральній Європі та розпочало добу відродження української державності.

Богдан Хмельницький є засновником української державності

За Богдана Хмельницького Україна отримала всі ознаки державності. Вперше Хмельницький створює структури, які працюють суто на українську державу. Це власні збройні сили, митна, фінансова, поштова судова служби, внутрішня та зовнішня торгівля. Гроші вже зосереджувалися в державній скарбниці, а не в королівській. А отже, йшли на розвиток молодої держави. Це промовистий показник повноцінного функціонування козацької держави.

За Хмельницького Україна здобула не лише внутрішньополітичне визнання, а й міцно утвердилася на міжнародному рівні. Дипломатію Української держави визнали багато країн світу – Австрійська та Османська імперії, Бранденбурзьке курфюрство, Венеціанська республіка, Шведське королівство, Пруське герцогство, Волоцьке і Трансільванське князівства, Кримське ханство та інші.

Союз з Московською державою

1654 року Хмельницький шукає союзника у війні із Річчю Посполитою та укладає договір із Московською державою. Вона ж прагнула відвоювати у Речі Посполитої втрачені території. Так, на основі спільного ворога народився військовий союз з Московією.

При цьому за Гетьманщиною залишались практично всі автономні повноваження. Проте майже одразу Московія почала вести політику на їхнє обмеження. І робила це, зокрема й вдаючись до фальсифікації Березневих статей. Саме в них було виписано основні права і вольності автономної Гетьманщини.

Таким чином Переяславська рада, на якій і обговорювали умови союзу з Московією, стала першою спробою Москви нав'язати Україні «руський мир» вже у 17 столітті. І досі РФ замовчує сам факт прадавності української національної ідеї та бажання українців відродити свою історію.

Зародки української нації як етнічного утворення сягають часів великого переселення народів у 5-6 століттях. Але офіційно, на політичному рівні, називатися Україною, українським народом, українцями ми стали саме за часів Хмельницького. Тому зараз українській державності не 28 років, а принаймні 370 років.

Невдалий союз Богдана Хмельницького зі Швецією

У 1657 році Хмельницький зробив останню спробу виправити становище: він уклав таємний договір зі шведським королем Карлом X і семіградським князем Ракочі про переділ Польщі. У разі успіху Україна була б визнана незалежною від Польщі суверенною державою. Але поляки дізналися про цей союз і повідомили про нього московського царя, який зажадав від Хмельницького, щоб він негайно відмовився від цього.

Хмельницький помер від інсульту, військо відмовилося йти на допомогу шведському королю, вибравши «синицю в руках» у вигляді стабільного заробітку в рядах реєстрового козацтва під владою Москви.

Гетьман Хмельницький має в українській історії велику славу

Бо він перший рішучо повів козацьке військо до боротьби за волю народу і рідної землі. З тих славних часів наші малювали кілька прегарних образів, а з них найкращий є: «В'їзд Богдана Хмельницького до Києва», в січні 1650 року, по битві під Зборовом. Цей образ намалював артист-малюрок Івасюк.

Про Хмельницького укладав народ пісні, з яких багато дотепер заховалося, його прославили декотрі наші поети в віршах, а письменники в оповіданнях і повістях. У Києві, на площі перед храмом св. Софії, стоїть гарний пам'ятник Хмельницькому, що представляє гетьмана на коні з булавою в руці.

Список використаних джерел

1. Великий рух народній, піднятий Хмельницьким, дав новий лад усій східній Україні – Гетьманщині. М. Грушевський. 1913.
2. Хмельницький став керівником Визвольної війни завдяки тому, що здобув довір'я мас. Він піс і жив серед козацтва, розумів його прагнення й інтереси. Народні маси зустріли Хмельницького з цілковитим довір'ям, розуміючи, що він є справжнім захисником їх інтересів. І. Крип'якевич. 1954.
3. Він поводився так, неначе був монархом суверенної держави, й розвинув широку дипломатичну акцію на міжнародному полі для зміцнення свого становища. Д. Дорошенко. 1921